

2019-03-07
Ju2019/00907/DOM**Justitiedepartementet**Domstolsverket
551 81 Jönköping

Uppdrag till Domstolsverket att lämna förslag på en ordning för utvidgad beredskap vid tingsrätterna för brådskande beslut om förordnande av offentliga försvarare

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Domstolsverket att lämna förslag på en ordning för utvidgad beredskap vid tingsrätterna för brådskande beslut om förordnande av offentliga försvarare.

Bakgrund

Beslut om att en offentlig försvarare ska förordnas fattas av rätten (21 kap. 4 § rättegångsbalken). Tingsrätterna är tillgängliga under ordinarie arbetstid. Därutöver har tingsrätterna under söndag, annan allmän helgdag, lördag, midsommarafton, julafton och nyårsafton beredskap för prövning av bland annat frågor om häktning och förordnande av offentliga försvarare (1 § förordningen [1988:31] om tingsrätternas beredskap för prövning av häktesfrågor m.m.). Domstolarnas öppettider innebär att t.ex. beslut om att förordna offentlig försvarare inte kan fattas under kvällar och nätter. Det får till följd att det kan dröja innan en misstänkt får tillgång till en offentlig försvarare. De kan i sin tur medföra svårigheter att snabbt klarlägga om en misstänkt är oskyldig, med längre frihetsberövanden som följd. Även ökade svårigheter att lagföra vissa medelsvåra ungdomsbrott kan bli följden.

Regeringen har bedömt att det är nödvändigt med en ordning där offentliga försvarare kan förordnas under kvällar och nätter för att syftet med EU:s rättshjälpsdirektiv fullt ut ska uppfyllas.

Vid domstolarnas helgberedskap är landets tingsrätter för närvarande indelade i 25 beredskapsområden. Det är vanligen en domare inom varje beredskapsområde som fullgör beredskapen. Hur beredskapen är organiserad skiljer sig mellan de olika områdena bl.a. vad gäller domstolarnas tillgänglighet, tillgången till kanslistöd och tekniskt stöd. Frågan om utvidgad beredskap för brådskande beslut i domstol har tidigare varit föremål för överväganden. De ordningar som övervägts har i flera fall varit långtgående i fråga om öppet-hållande och omfattningen av domstolarnas verksamhet. En mer begränsad ordning med beredskap för att enbart ta hand om handläggningsbeslut som t.ex. beslut att förordna offentliga försvarare vid vissa utökade beredskapstider har inte övervägts. Mot den bakgrunden finns det skäl att ge Domstolsverket i uppdrag att lämna förslag på hur en sådan begränsad ordning kan utformas.

Närmare om uppdraget

Domstolsverket ska lämna förslag på en rättssäker och resurseffektiv ordning för utvidgad beredskap för brådskande beslut om förordnande av offentlig försvarare vid tingsrätterna. Med utvidgad beredskap avses beredskap utanför domstolarnas ordinarie kontors- och beredskapstid.

I uppdraget ingår att bedöma omfattningen av behovet och ge förslag på hur den utvidgade beredskapen ska organiseras. Förslagen ska rymmas inom befintliga och beräknade anslagsramar. Av förslaget ska bl.a. framgå

- hur många beredskapsområden för utvidgad beredskap som är nödvändiga,
- vilka tider på dygnet det främst finns anledning att ha en utvidgad beredskap,
- behovet av personal, och
- vilket verksamhetsstöd som är nödvändigt.

Domstolsverket ska identifiera de nödvändiga författningsändringar den föreslagna ordningen kräver och om möjligt lämna författningsförslag. Vidare ska de föreskrifter och rutiner inom myndigheten som behövs för att genomföra ordningen identifieras och redovisas.

Domstolsverket ska vid genomförandet av uppdraget inhämta synpunkter från berörda myndigheter och organisationer, bl.a. Arbetsgivarverket, Åklagarmyndigheten och Sveriges advokatsamfund. Domstolsverket ska hålla Regeringskansliet (Justitiedepartementet) informerat om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Uppdraget ska redovisas till regeringen (Justitiedepartementet) senast den 2 maj 2019. Av redovisningen ska de ekonomiska, verksamhetsmässiga och personella konsekvenserna av förslaget framgå. Redovisningen ska också innehålla en uppskattning av hur lång tid som behövs för genomförandet av den föreslagna ordningen.

På regeringens vägnar

Peter Hultqvist

Frida Göranson

Kopia till

Finansdepartementet/BA, ESA, SFÖ
Åklagarmyndigheten
Arbetsgivarverket
Sveriges advokatsamfund